

ЛЕЧЕБНИ ЗАВЕДЕНИЯ ЗА БОЛНИЧНА И ИЗВЪНБОЛНИЧНА ПОМОЩ И ЗДРАВНИ ЗАВЕДЕНИЯ КЪМ 31.12.2017 ГОДИНА

1. Лечебни заведения и леглови фонд

Към 31.12.2017 г. в страната функционират 346 заведения за болнична помощ с 52 744 легла, от които 322 болници с 50 519 легла (табл. 1).

Заведенията за извънболнична помощ са 2 043 с 1 263 легла, а другите лечебни и здравни заведения - 144 с 2 179 легла.

1. Лечебни и здравни заведения към 31.12.2017 година

	(Брой)	
	Заведения	Легла
Лечебни заведения за болнична помощ	346	52744
Болници	322	50519
Многопрофилни болници	184	37051
Специализирани болници	138	13468
Центрове за кожно-венерически заболявания	5	50
Комплексни онкологични центрове	7	1153
Центрове за психично здраве	12	1022
Лечебни заведения за извънболнична помощ	2043	1263
Диагностично-консултативни центрове	112	297
Медицински центрове	716	905
Дентални центрове	55	18
Медико-дентални центрове	50	43
Самостоятелни медико-диагностични и медико-технически лаборатории	1110	-
Други лечебни и здравни заведения	144	2179
в т.ч. хосписи	47	1143

Заведенията за болнична помощ включват болници, центрове за кожно-венерически заболявания, центрове за психично здраве и комплексни онкологични центрове. Съгласно Закона за лечебните заведения болниците са многопрофилни и специализирани. Към 31.12.2017 г. **многопрофилните болници** са 184 с 37 051 легла, или в 57.1% от тези заведения е съсредоточен 73.3% от легловия фонд на всички болници в страната. Броят на леглата варира в широки граници - от 15 до 1 521. Най-голям е дялът на многопрофилните болници, които към края на годината разполагат с от 100 до 299 легла - 42.9%. До 99 легла има в 37.0% от многопрофилните болници. С над 500 легла са 7.6% от този вид лечебни заведения.

Към 31.12.2017 г. **специализираните болници** са 138 с 13 468 легла. Разпределението им по видове е следното:

- за активно лечение - 77 с 4 492 легла;
- за продължително лечение - 1 със 145 легла;
- за продължително лечение и рехабилитация - 17 с 1 995 легла;
- за рехабилитация - 31 с 4 611 легла;
- държавни психиатрични болници - 12 с 2 225 легла.

Фиг. 1. Леглови фонд на болниците към 31.12.2017 г. по видове заведения

Към заведенията за болнична помощ се отнасят и **центровете със стационар** (бивши диспансери), които при регистрацията си като основна дейност са посочили „болнична“. В края на 2017 г. те са:

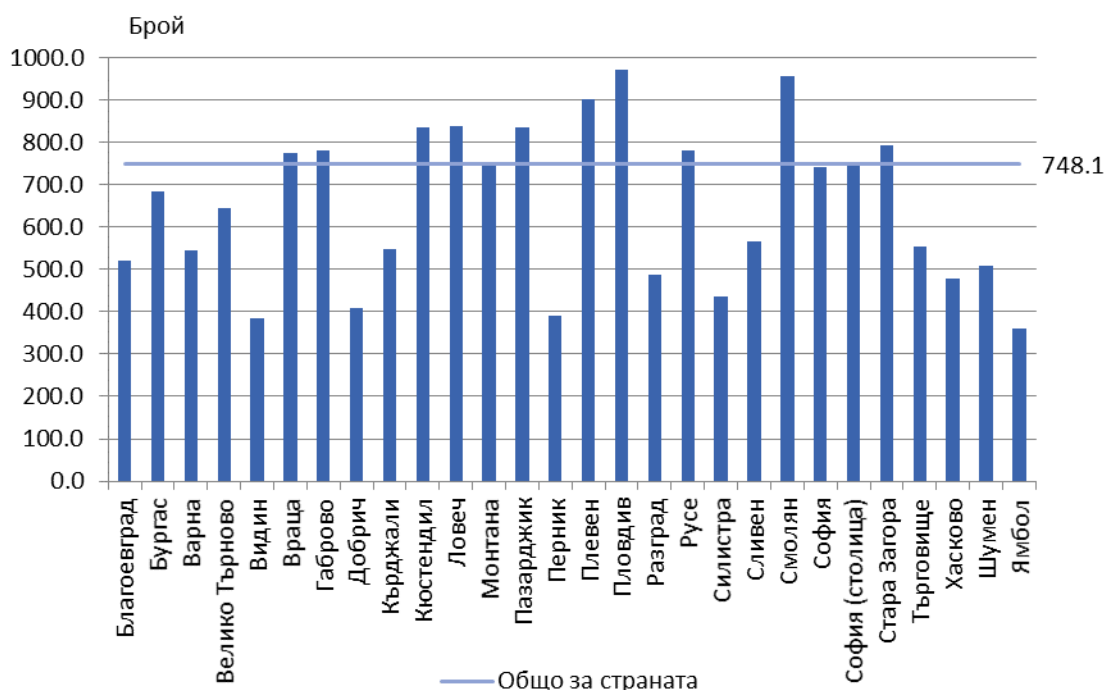
- центрове за кожно-венерически заболявания - 5 заведения с 50 легла;
- комплексни онкологични центрове - 7 с 1 153 легла;
- центрове за психично здраве - 12 с 1 022 легла.

Осигуреността на населението с болнични легла в края на 2017 г. е 748.1 на 100 000 души от населението.

Най-високи са стойностите на показателя в областите Пловдив (970.7 на 100 000 души от населението), Смолян (955.4) и Плевен (900.5), а най-ниски са в областите Ямбол (361.1) и Видин (385.4) (фиг. 2).

Фиг. 2. Осигуреност с болнични легла на 100 000 души от населението към 31.12.2017 г. по области

Към 31.12.2017 г. **заведенията за извънболнична помощ** в страната са 2 043 с 1 263 легла за краткосрочно наблюдение и престой и в сравнение с 2016 г. нараства както броят, така и легловият фонд на тези заведения - съответно с 0.7 и 8.6%.

Към **други лечебни и здравни заведения** се отнасят центрите за спешна медицинска помощ, регионалните здравни инспекции, домовете за медико-социални грижи за деца, хосписите, националните центрове без легла, диализните центрове, както и центрите за трансфузионна хематология. В края на 2017 г. тези заведения са 144 с 2 179 легла, като най-голям е броят на хосписите - 47 с 1 143 легла.

2. Медицински персонал

В края на 2017 г. на основен трудов договор в лечебните и здравните заведения в страната практикуват 30 078 лекари (табл. 2). Лекарите по дентална медицина са 8 355, като 7 456 от тях

работят в практики, които имат сключен договор с НЗОК. Медицинските специалисти по здравни грижи са 46 702, от които 30 955 медицински сестри и 3 207 акушерки.

- В заведенията за болнична помощ (болници и центрове със стационар) практикуват 17 052 лекари и 44 лекари по дентална медицина. Медицинските специалисти по здравни грижи са 28 074, от които 20 089 медицински сестри.

- В заведенията за извънболнична помощ на основен трудов договор работят 10 849 лекари и 7 927 лекари по дентална медицина. Тук се включват и всички лекари (7 451) и лекари по дентална медицина (7 456), които работят в индивидуални и групови практики по договор с НЗОК. От другите заведения за доболнична помощ най-голям е делът на лекарите, работещи на основен трудов договор в медицински центрове (1 699) и диагностично-консултативни центрове (1 339).

- В други лечебни и здравни заведения (вкл. детски ясли и кабинети в училища) към 31.12.2017 г. на основен трудов договор работят 2 177 лекари и 384 лекари по дентална медицина.

2. Медицински персонал

	2015	2016	2017	2015	2016	2017
	брой			на 10 000 души от населението		
Лекари	29073	29539	30078	40.6	41.6	42.7
Лекари по дентална медицина	7512	8011	8355	10.5	11.3	11.9
Медицински специалисти по здравни грижи	47428	46930	46702	66.3	66.1	66.2
в това число:						
Акушерки	3274	3254	3207	4.6	4.6	4.5
Медицински сестри	31397	30976	30955	43.9	43.6	43.9
Население						
На един лекар	246	240	234	x	x	x
На един лекар по дентална медицина	952	887	844	x	x	x

Практикуващи лекари по пол и възраст

Към 31.12.2017 г. разпределението на практикуващите лекари по пол и възраст е следното:

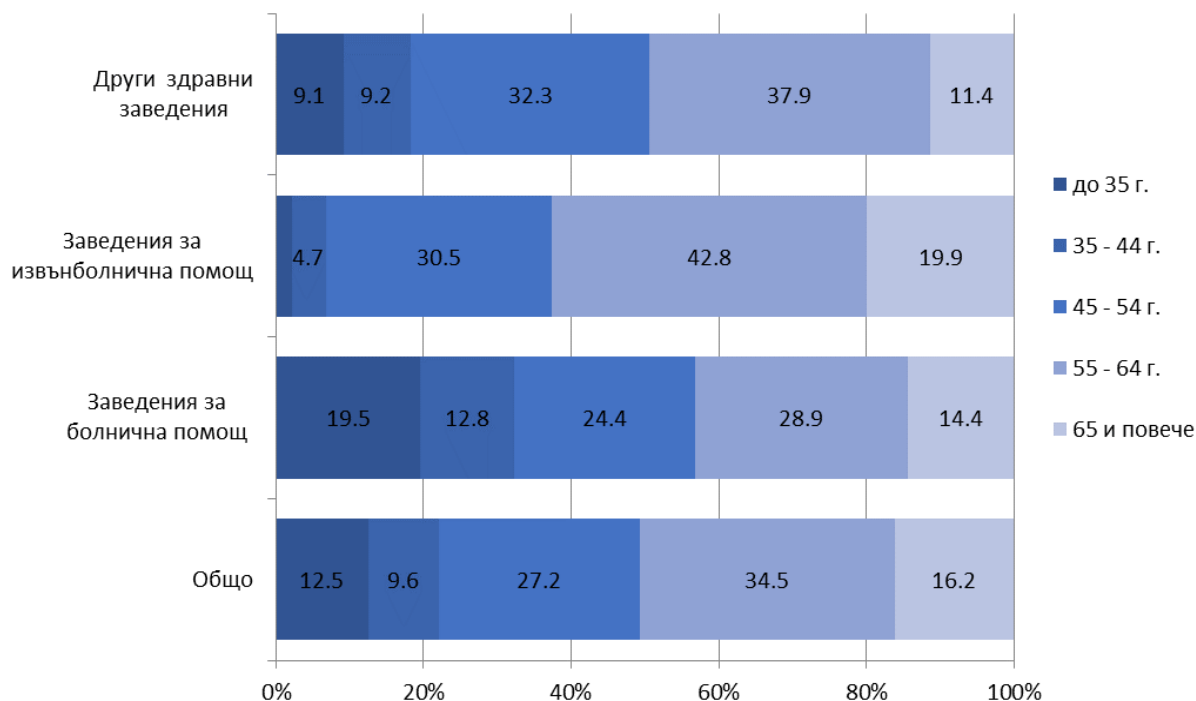
- Мъже са 13 404 (44.6%), жени - 16 674 (55.4%).
- Най-голям е делът на лекарите във възрастовата група 55 - 64 години - 10 387, или 34.5%.
- Младите практикуващи лекари - на възраст до 35 години, са 3 757, или 12.5%, а най-възрастните (на 65 и повече години) - 4 865, или 16.2%.

3. Практикуващи лекари по пол и възрастови групи към 31.12.2017 година

Възраст (в навършени години)	Общо		Мъже		Жени	
	брой	относителен дял	брой	относителен дял	брой	относителен дял
Общо	30078	100.0	13404	100.0	16674	100.0
До 35	3757	12.5	1657	12.4	2100	12.6
35 - 44	2893	9.6	1276	9.5	1617	9.7
45 - 54	8176	27.2	3989	29.8	4187	25.1
55 - 64	10387	34.5	4423	33.0	5964	35.8
65 и повече	4865	16.2	2059	15.4	2806	16.8

Фиг. 3. Практикуващи лекари на основен трудов договор по видове заведения и възрастови групи към 31.12.2017 година

Лекари по специалности

В структурата на лекарите по специалности¹ най-голям е дялът на общопрактикуващите - 4 531, или 15.1% от всички лекари в страната, следвани от: Анестезиология и интензивно лечение - 1 605 (5.3%), Хирургия - 1 495 (5.0%), Педиатрия - 1 475 (4.9%), Акушерство и гинекология - 1 447 (4.8%).

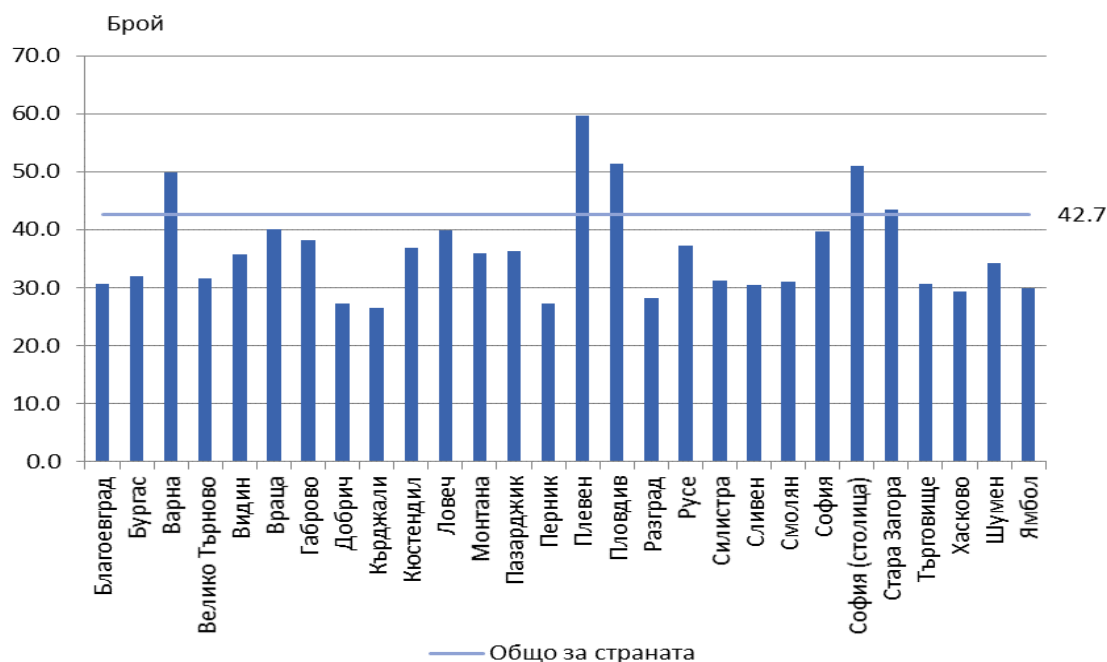
Осигуреност с лекари и лекари по дентална медицина

Осигуреността с лекари в края на 2017 г. общо за страната е 42.7 на 10 000 души от населението, а с лекари по дентална медицина - 11.9 на 10 000 души от населението.

Осигуреността на населението с лекари по области варира от 26.4 до 59.7 на 10 000 души, като най-висока е в областите, в чиито центрове има медицински университети и университетски болници (фиг. 4). Стойности над този за страната има показателят в областите Плевен (59.7 на 10 000 души от населението), Пловдив (51.4), София (столица) (51.0), Варна (49.8) и Стара Загора (43.4).

Най-нисък е показателят за областите Кърджали (26.4 на 10 000 души от населението), Добрич (27.2) и Перник (27.3).

Фиг. 4. Осигуреност с лекари на 10 000 души от населението към 31.12.2017 г. по области

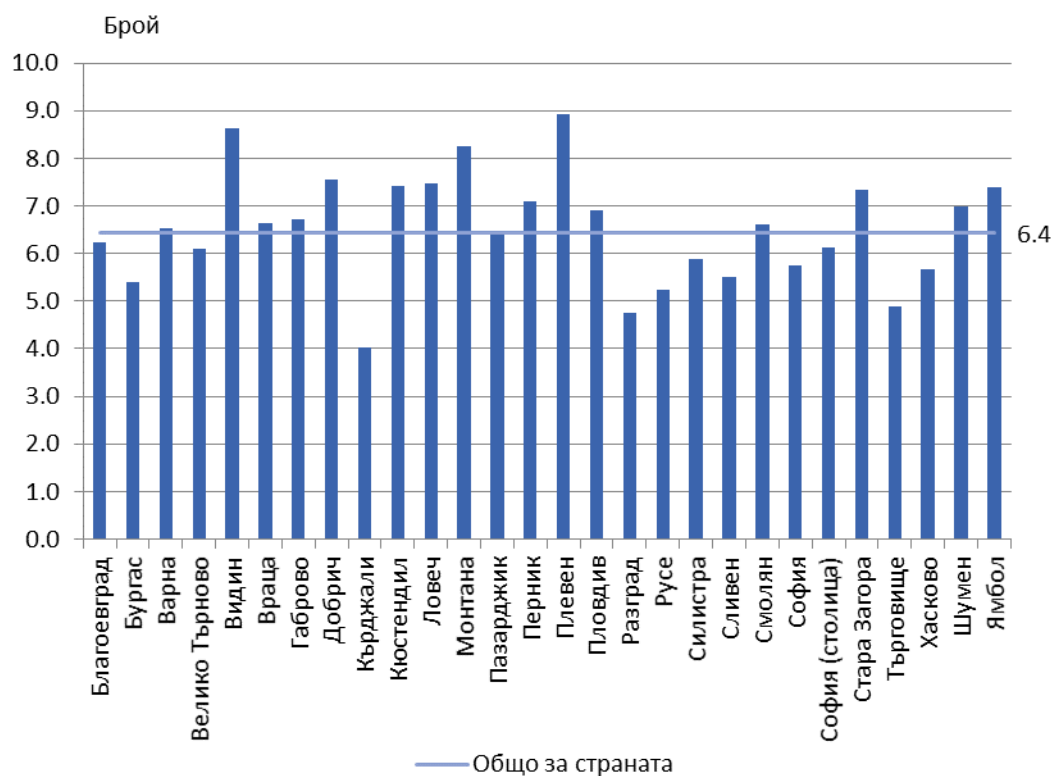

¹ Разпределението на лекарите по специалности се отнася до практикуваната специалност.

Осигуреността с общопрактикуващи лекари за страната е 6.4 на 10 000 души от населението. Най-висок е показателят за областите Плевен (8.9 на 10 000 души), Видин (8.6), Монтана (8.2), Добрич (7.6) и Ловеч (7.5). Най-ниска е осигуреността на населението с общопрактикуващи лекари в областите Кърджали (4.0 на 10 000 души от населението), Разград (4.7) и Търговище (4.9) (фиг. 5).

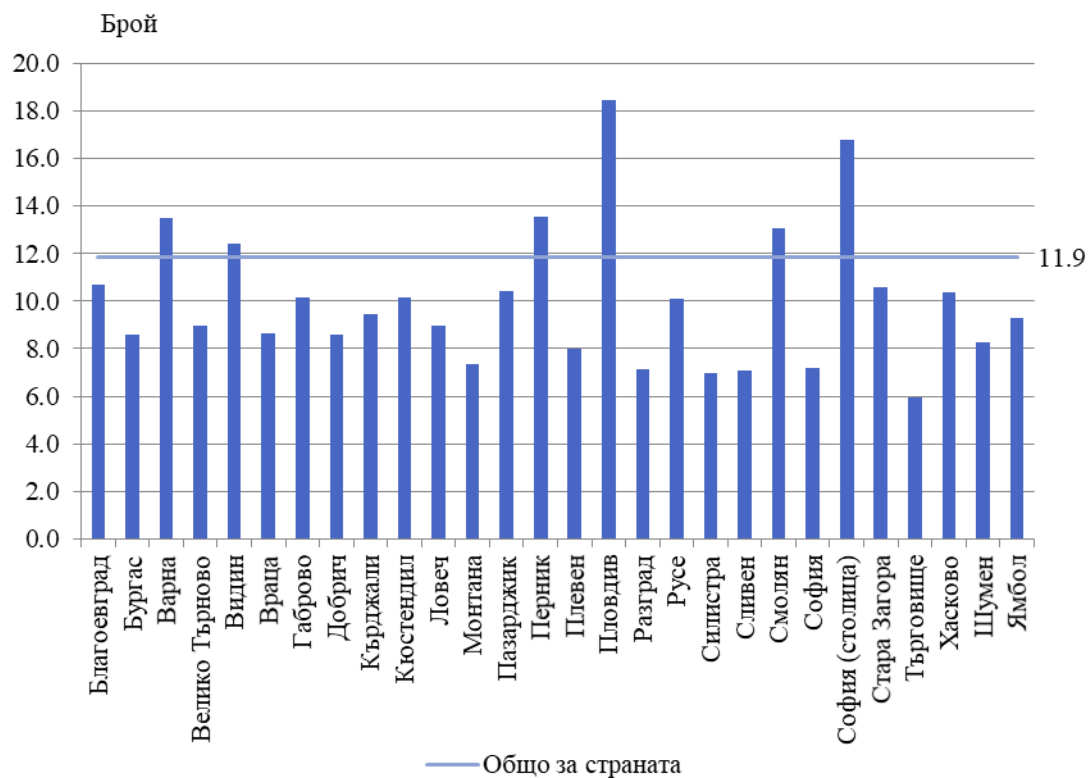
Фиг. 5. Осигуреност с общопрактикуващи лекари на 10 000 души от населението към 31.12.2017 г. по области

Осигуреността с лекари по дентална медицина за страната е 11.9 на 10 000 души от населението. Най-висок е показателят за областите Пловдив (18.4 на 10 000 души), София (столица) (16.8), Перник (13.6) и Варна (13.5). Най-ниска е осигуреността на населението с лекари по дентална медицина в областите Търговище (6.0), Силистра (7.0), Сливен и Разград (по 7.1 на 10 000 души от населението) (фиг. 6).

Фиг. 6. Осигуреност с лекари по дентална медицина на 10 000 души от населението към 31.12.2017 г. по области

Методологични бележки

Статистическото изследване на лечебните и здравните заведения осигурява информация за здравната мрежа по видове лечебни и здравни заведения и териториалното им разпределение, както и за медицинския персонал по специалности и категории. Методологията на изследването е в съответствие с методологическите указания на Евростат за практикуващите медицински специалисти.

Данните от изследването се отнасят към 31.12. на съответната година.

Легловият фонд включва броя на действително разкритите и временно закритите за срок по-малък от шест месеца легла, но не включва временно разкритите легла.

При анализ на данните за здравната мрежа трябва да се има предвид, че броят на заведенията и легловият фонд се променят не само в резултат на разкриване и закриване на заведения, но и поради промени, свързани с преобразуване на заведенията от един вид в друг или обединяване на заведения.

При анализиране на данните за осигуреност на населението с медицинска помощ по области трябва да се имат предвид специфичните особености на медицинското обслужване. Лечебните заведения не са свързани пряко само с обслужването на населението на едно населено място или община и достъпът до медицинска помощ е свободен. Голяма част от заведенията обслужват населението на една област или група общини, а специализираните заведения обслужват населението на няколко области. Заведенията с национален обхват независимо от тяхното местонамиране обслужват населението на цялата страна.

В броя на медицинския персонал (физически лица) се включват практикуващите в лечебните и здравните заведения независимо от ведомствената им подчиненост. Не са включени данни за работещите извън страната медицински специалисти и за тези, които не работят непосредствено в лечебните заведения - например във фармацевтичната промишленост.

Разпределението на лекарите по специалности е в съответствие с Наредба № 1 на Министерството на здравеопазването (ДВ, бр. 7 от 27 януари 2015 г.) и се отнася до практикуваната специалност.

Показателите за осигуреност на населението с болнични легла и с медицински специалисти са изчислени с броя на населението в края на годината.

Данните за здравната мрежа са разработени на национално, областно и общинско ниво, а за практикуващите медицински специалисти по специалности - на национално и областно ниво.

Повече информация и данни от изследването „Лечебни заведения за болнична и извънболнична помощ и здравни заведения“ са достъпни в ИС „Инфостат“ (https://infostat.nsi.bg/infostat/pages/module.jsf?x_2=58) и на сайта на НСИ (www.nsi.bg), раздел „Здравеопазване“.